

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-17-03/2011
P/11/073

Białystok, dnia 23 stycznia 2012 r.

**Pan
Andrzej Jamiołkowski
Dyrektor
Zespołu Szkół Zawodowych
im. Stanisława Staszica
w Wysokiem Mazowieckiem**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Zespole Szkół Zawodowych w Wysokiem Mazowieckiem (zwanym dalej „Zespołem” lub „Szkołą”) kontrolę organizacji i finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009 – 2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 20 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie organizację i finansowanie kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do 30 września). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieopracowania do listopada 2009 r. *Wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli* (WPDN),
- przygotowania WPDN z naruszeniem zasad określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków*²,
- nieustalenia przez Radę Pedagogiczną Szkoły organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli,

¹ Dz. U. z 2007r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 46, poz. 430

- braku aktualizacji WPDN,
 - opracowywania wniosków o dofinansowanie doskonalenia nauczycieli bez uwzględnienia obowiązujących planów doskonalenia nauczycieli,
 - nieuczestniczenia 27% kadry pedagogicznej w żadnych formach doskonalenia zawodowego,
 - niewykorzystania w procesie dydaktycznym kwalifikacji nabytych przez dwóch nauczycieli na kursach dofinansowanych przez Szkołę,
 - nierzetelnego opracowywania sprawozdań z wykorzystania środków na dofinansowanie kształcenia i doskonalenia,
 - dokonania wydatków przekraczających obowiązujący plan finansowy,
 - nierzetelnego prowadzenia bazy Systemu Informacji Oświatowej w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.
1. *Wieloletni plan doskonalenia nauczycieli*, wymagany postanowieniami § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli /...³ opracowany został przez Pana Dyrektora dopiero w listopadzie 2009 r., zaś obowiązujące w 2009 r. założenia systemu doskonalenia nauczycieli w Szkole zawarte były w *Rocznym planie doskonalenia nauczycieli na 2009 r.* Przy przygotowaniu WPDN uwzględniono jedynie wnioski nauczycieli o dofinansowanie form doskonalenia zawodowego, pomijając program rozwoju szkoły i plany rozwoju zawodowego poszczególnych nauczycieli. Naruszono w ten sposób postanowienia § 6 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli (...). WPDN został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. w listopadzie 2011 r. Nie ustaliła ona jednak m.in. zasad dofinansowania udziału nauczycieli w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, trybu aktualizacji wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli, sposobu monitorowania i oceny przydatności i efektów udziału nauczycieli w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego. Było to niezgodne z dyspozycją art. 41 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴, przekazującą organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli do kompetencji rady pedagogicznej. Do zakończenia kontroli WPDN nie był aktualizowany, pomimo iż konieczność uaktualnienia zapisów wynikała z zatrudnienia w Szkole nowych nauczycieli.

Wnioski o dofinansowanie form doskonalenia zawodowego nauczycieli były składane do Starostwa Powiatowego w Wysokiem Mazowieckiem w terminie określonym w § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli /.../. Przy ich opracowywaniu Pan Dyrektor nie uwzględnił jednak założeń WPDN i obowiązującego do listopada 2009 r. *Planu doskonalenia nauczycieli na 2009 r.*, do czego obligowały postanowienia § 6 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wnioskował Pan bowiem o dofinansowanie doskonalenia zawodowego 13 nauczycieli, podczas gdy tylko sześciu było ujętych w obowiązujących planach doskonalenia.

³ obowiązującymi od 15 maja 2002 r.

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 5272 ze zm.

2. W latach szkolnych 2008/2009-2010/2011 odpowiednio 16, 18 i 34 nauczycieli, tj. 25%, 18% i 59% ogółu kadry pedagogicznej zatrudnionej w Szkole uczestniczyło w zewnętrznych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego (zorganizowanych przede wszystkim w formie, szkoleń, warsztatów i seminariów trwających do 20 godzin). W okresie objętym kontrolą w żadnych zewnętrznych formach doskonalenia zawodowego nie wzięło udziału 17 nauczycieli (27 % kadry pedagogicznej), pomimo iż postanowienia art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*⁵ obligują nauczycieli do podnoszenia swojej wiedzy ogólnej i zawodowej oraz korzystania z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie, zaś dyspozycja § 20 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 7 października 2009 r. w *sprawie nadzoru pedagogicznego*⁶ zobowiązuje dyrektorów szkół do motywowania nauczycieli do doskonalenia i rozwoju zawodowego.

W latach szkolnych 2008/2009-2010/2011 w Zespole nie wykorzystano w pełni kwalifikacji nabytych przez nauczycieli. Spośród sześciu nauczycieli, którzy w okresie objętym kontrolą uzyskali dodatkowe kwalifikacje dofinansowane na wniosek Pana Dyrektora kwotą 1.500 zł, z dwoma nie przedłużono umowy o pracę, zawartej na czas określony. Stosownie do art. 44 ust. 3 pkt.1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Szkola reagowała na zdiagnozowane problemy wychowawcze, realizując na godzinach wychowawczych i zajęciach z pedagogiem szkolnym programy profilaktyki wychowawczej. W okresie objętym kontrolą pedagog szkolny uczestniczył w siedmiu kursach i szkoleniach dotyczących problematyki wychowania młodzieży.

3. W latach 2009-2011 na doskonalenie zawodowe nauczycieli zaplanowano odpowiednio: 12,8 tys. zł, 12 tys. zł i 10 tys. zł. Z powodu braku zainteresowania nauczycieli podnoszeniem swoich kwalifikacji, środki zaplanowane na ten cel zostały w latach 2009 i 2010 na wniosek Pana Dyrektora zmniejszone przez Zarząd Powiatu Wysokomazowieckiego odpowiednio do 6,6 tys. zł i 4,2 tys. zł, tj. do wysokości wynikającej z faktycznych potrzeb. Zaplanowane wydatki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem określonym w § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia w *sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli /.../*, na dofinansowanie łączną kwotą 13,2 tys. zł różnych kursów i szkoleń nauczycieli. Z wykonania wydatków na doskonalenie i doskonalenie nauczycieli terminowo sporządzano sprawozdania, o których mowa w § 6 ust. 3 powołanego rozporządzenia. W sprawozdaniu za 2010 rok nie wykazał Pan Dyrektor jednak wszystkich szkoleń, na które przyznano dofinansowanie w łącznej kwocie 1.550 zł oraz zawiązano o 1.284 zł wydatki poniesione na doskonalenie zawodowe dyrektora i wicedyrektora.

Realizując w 2009 i 2010 r. plan finansowy Zespołu, Pan Dyrektor naruszył postanowienia art. 35 ust. 1 obowiązującej w 2009 r. ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o *finansach publicznych*⁷ i art. 44 ust. 1 pkt. 3

⁵ Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 168, poz. 1324

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 249 poz. 2104 ze zm.

obowiązującej od dnia 1 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zobowiązujące do dokonywania wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym. Przekroczono bowiem plan finansowy obowiązujący w dniach 30 grudnia 2009 r. i 28 grudnia 2010 r. w rozdziałach 80130, 80195, 85395 i 85410 klasyfikacji budżetowej na łączną kwotę wynoszącą odpowiednio o 35.964 zł i 12.532 zł. Stosowne zmiany do tego planu Zarząd Powiatu wprowadził odpowiednio 31 grudnia 2009 r. i 29 grudnia 2010 r.

4. Szkoła nierzetelnie prowadziła bazę danych Systemu Informacji Oświatowej (SIO) w zakresie informacji o kształceniu i doskonaleniu nauczycieli, o których mowa w art. 3 ust.4 pkt. 1 lit. h ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. *o systemie informacji oświatowej*⁸. W SIO, na skutek przeoczenia pracownika wprowadzającego dane do systemu, zamieszczono informację o jednym kształcącym się nauczycielu, podczas gdy w różnych formach kształcenia i doskonalenia faktycznie brało udział 52 nauczycieli. Pan Dyrektor nie wywiązał się również z obowiązku sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w SIO, wynikającego z art. 7 ust. 1 powołanej ustawy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) dokonanie aktualizacji *Wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli*, z uwzględnieniem programu rozwoju Szkoły i planów rozwoju zawodowego poszczególnych nauczycieli, zmian w kadrze pedagogicznej Zespołu Szkół oraz ustalenie przez Radę Pedagogiczną kompletnych zasad organizacji doskonalenia,
- 2) podjęcie działań w celu zmotywowania wszystkich nauczycieli do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez doksztalcenie i doskonalenie zawodowe, stosownie do wymogów § 20 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia *w sprawie nadzoru pedagogicznego*,
- 3) przygotowywanie wniosków o dofinansowanie form doskonalenia z uwzględnieniem *Wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli* oraz zgodnie z faktycznymi potrzebami kadrowymi i organizacyjnymi Szkoły,
- 4) rzetelne sporządzanie sprawozdań ze sposobu wykorzystania środków przyznanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- 5) dokonywanie wydatków do wysokości wynikającej z planu finansowego Zespołu,
- 6) zamieszczanie w SIO wymaganych danych z zakresu kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz weryfikowanie ich kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wstąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

⁸ Dz. U. Nr 49 poz. 463 ze zm.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. *Agata Katarzyna Ciupa*
WICEDYREKTOR